

ZARZĄDZENIE MINISTRA ENERGETYKI

z dnia 20 sierpnia 1954 r.

w sprawie zmiany wysokości dopłat i opustów za współczynnik mocy (cos ϕ).

W wykonaniu uchwały nr 571 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1954 r. w sprawie zmiany wysokości dopłat i opustów pobieranych i udzielanych wielkim odbiorcom energii elektrycznej o charakterze przemysłowym za osiągnięty współczynnik mocy zarządza się, co następuje:

§ 1. Odbiorcy rozliczani za energię elektryczną według taryfy dla wielkich odbiorców o charakterze przemysłowym (taryfa VII) uiszczają dodatkowe dopłaty bądź korzystają z opustów w przypadku odchylenia wielkości osiągniętego współczynnika mocy od wielkości określonej dla nich za normalną.

§ 2. 1. Dla odbiorców, którzy:

- 1) użytkują nie mniej niż 50% odbieranej energii elektrycznej do elektrolizy, do procesów elektrometalurgicznych i elektrotermicznych, do urządzeń prostowniczych oraz na cele oświetleniowe,
- 2) posiadają napędowe silniki synchroniczne o mocy nie mniejszej niż 40% ogólnej mocy zainstalowanych urządzeń elektrycznych,
- 3) użytkują nie mniej niż 30% odbieranej energii elektrycznej do elektrolizy, do procesów elektrometalurgicznych i elektrotermicznych, do urządzeń prostowniczych oraz na cele oświetleniowe, a jednocześnie posiadają napędowe silniki synchroniczne o mocy nie mniejszej niż 25% ogólnej mocy zainstalowanych urządzeń elektrycznych,

jako normalną ustala się wartość współczynnika mocy $\cos \phi = 0,85$.

2. Dla wszystkich pozostałych odbiorców normalną wartością współczynnika mocy jest $\cos \phi = 0,80$.

§ 3. 1. Wielkość osiągniętego w okresie obrachunkowym (miesiącu) współczynnika mocy ($\cos \phi$) określa się na podstawie ilości kilowaro-godzin—kVArh rzeczywiście pobranej i wykazanej licznikiem energii biernej oraz ilości kilowatogodzin — kWh w tym samym czasie rzeczywiście pobranej i wykazanej licznikiem energii czynnej, według wzoru

$$\cos \phi = \frac{1}{\sqrt{\frac{\text{kVArh}}{\text{kWh}}}}$$

z zaokrągleniem otrzymanego wyniku w górę do jednej setnej części ułamka (0,01).

2. U odbiorców, u których zainstalowane są na stałe liczniki energii biernej, do obliczenia wielkości osiągniętego współczynnika mocy przyjmuje się ilości energii biernej i czynnej pobrane przez odbiorcę w ciągu całego okresu obrachunkowego (miesiąca).

§ 4. 1. U odbiorców, u których z powodu braku liczników energii biernej liczniki takie nie są zainstalowane na stałe, mogą być dla ustalenia współczynnika mocy przeprowadzane przez Zakłady Zbytu Energii (ZZE) pomiary dorywcze przy pomocy czasowo instalowanych liczników energii biernej lub równoważnych układów zastępczych, przy czym dla ustalenia wielkości współczynnika mocy według wzoru podanego w § 3 ust. 1 wymagany jest pomiar energii czynnej i biernej w ciągu co najmniej trzech pełnych, po sobie następujących dób roboczych.

2. Ustalona w podany wyżej sposób wielkość współczynnika mocy jest wielkością obrachunkową dla miesiąca, w którym został dokonany pomiar, jak również

dla miesięcy następnych do czasu, gdy zostanie u odbiorcy zainstalowany na stałe licznik energii biernej, lub też gdy zmiany warunków odbioru uzasadnią nowy pomiar współczynnika mocy.

3. Nowy pomiar, o którym mowa w ust. 2, może mieć miejsce z inicjatywy ZZE lub na żądanie odbiorcy, jednak nie częściej niż po upływie miesiąca od ostatniego pomiaru. Żądanie nowego pomiaru, uzasadnione zmianami warunkami odbioru, musi być zgłoszone przez odbiorcę do ZZE co najmniej na jeden miesiąc naprzód.

4. Do czasu przeprowadzenia nowych pomiarów dorywczych zgodnie z zasadami podanymi w ust. 1 obowiązują wartości współczynnika mocy przyjmowane w dotychczasowych rozliczeniach.

§ 5. U odbiorców, u których zainstalowane są urządzenia kompensacyjne dla poprawy współczynnika mocy (kondensatory statyczne i silniki synchroniczne), należy instalować dla pomiaru energii biernej liczniki z hamowaniem wstecznym.

§ 6. 1. Wysokość dopłat i opustów za osiągnięty przez odbiorców i według podanych wyżej zasad obliczony współczynnik mocy określona jest w załączniku do niniejszego zarządzenia, z tym że skala B dopłat i opustów ma zastosowanie do odbiorców wymienionych w § 2 ust. 1, a skala A — do odbiorców wymienionych w § 2 ust. 2.

2. Dopłaty i opusty należy obliczać od całkowitej należności objętej rachunkiem za dostarczoną odbiorcy w danym okresie obrachunkowym moc i energię elektryczną.

§ 7. 1. Zarządzenie niniejsze stosuje się również do odbiorców posiadających własne elektrownie i nie oddających, lecz tylko pobierających energię elektryczną z sieci okręgowej.

2. Zarządzenie niniejsze nie ma zastosowania do odbiorców, którzy posiadają własne elektrownie i dokonują wymiany energii czynnej i biernej z siecią okręgową zgodnie z poleceniem Okręgowej Dyspozycji Mocy. Rozliczenia za pobieraną przez takich odbiorców bądź dostarczaną przez nich energię bierną powinny być przeprowadzane na zasadzie odrębnych porozumień między właściwym ZZE a odbiorcą (zakładem przemysłowym).

§ 8. 1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 września 1954 r. do dnia 31 grudnia 1954 r.

2. Miesiąc wrzesień 1954 r. jest pierwszym okresem obrachunkowym, w którym Zakłady Zbytu Energii są obowiązane zastosować nową skalę dopłat i opustów za współczynnik mocy.

Minister Energetyki: B. Jaszczuk

Załącznik do zarządzenia Ministra
Energetyki z dnia 20 sierpnia 1954 r.
(poz. 951).

SKALA DOPLAT I OPUSTÓW

Wartość współczynnika mocy cos li	Dopłaty (+) i opusty (-) w % % od kosztów zakupu energii		Wartość współczynnika mocy cos fi	Dopłaty (+) i opusty (-) w % % od kosztów zakupu energii	
	skala A	skala B		skala A	skala B
1,00					
0,99			0,69	+ 44	+ 64
0,98			0,68	+ 48	+ 68
0,97			0,67	+ 52	+ 72
0,96			0,66	+ 56	+ 76
0,95		- 12	0,65	+ 60	+ 80
0,94		- 10	0,64	+ 64	+ 84
0,93		- 8	0,63	+ 68	+ 88
0,92		- 7	0,62	+ 72	+ 92
0,91		- 6	0,61	+ 76	+ 96
0,90	- 20	- 5	0,60	+ 80	+ 100
0,89	- 18	- 4	0,59	+ 84	
0,88	- 16	- 3	0,58	+ 88	
0,87	- 14	- 2	0,57	+ 92	
0,86	- 12	- 1	0,56	+ 96	
0,85	- 10	0	0,55	+ 100	
0,84	- 8	+ 4	0,54	+ 104	
0,83	- 6	+ 8	0,53	+ 108	
0,82	- 4	+ 12	0,52	+ 112	
0,81	- 2	+ 16	0,51	+ 116	
0,80	0	+ 20	0,50	+ 120	
0,79	+ 4	+ 24	0,49	+ 124	
0,78	+ 8	+ 28	0,48	+ 128	
0,77	+ 12	+ 32	0,47	+ 132	
0,76	+ 16	+ 36	0,46	+ 136	
0,75	+ 20	+ 40	0,45	+ 140	
0,74	+ 24	+ 44	0,44	+ 144	
0,73	+ 28	+ 48	0,43	+ 148	
0,72	+ 32	+ 52	0,42	+ 152	
0,71	+ 36	+ 56	0,41	+ 156	
0,70	+ 40	+ 60	0,40	+ 160	